

Hr maaeluminister Urmas Kruuse

Põllumajandusministeerium
Lai tn 39/41, TALLINN

Meie 11.06.2015 nr 134

Märgukiri LEADER meetme tegevuste kitsendamiste kohta

Austatud minister

Täname Teid kohtumise eest! Tulenevalt meie kohtumisest, esitame kirjalikult oma seisukohad Leader meetme tegevuste kitsendamise osas.

Põllumajandusministeeriumi poolt on LEADER kohalikele tegevusgruppidele antud juhised, et LEADER tegevused peavad vastama Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1305/2013 (edaspidi: regulatsioon 1305/2013) artiklitele. Peame vajalikuks juhtida tähelepanu asjaolule, et sarnaselt toimides on tekkimas oht, et LEADER meetme rakendamisel ei järgita LEADER põhimõtteid ja antud siseriiklike regulatsioonide puhul ei arvestata LEADER meetme eripäraga, sh alt-üles põhimõttega.

Regulatsiooni 1305/2013 artiklite alla kuuluvad tegevused on standardsed ja põhinevad kindlale raamisatud tegevuste loetelule. LEADER meetme tegevuste range sidumine regulatsiooni 1305/2013 artiklitega toob kaasa olukorra, kus LEADER projektitoetuse taotlejal on toetust võimalik taotleda vaid kindlatele nn ülalt-alla etteantud tegevustele. On tekkimas olukord, kus LEADER meetmes on pärsitud alt-üles põhimõtet ja tegevusgrupid ei saa piirkonna arendamisel strateegiates kasutada vajaduspõhist ja laialdast tegevusulatust ja projektitaotlused, mis kohaliku arengu strateegia järgi oleks põhjendatud, ei ole standardsete maaelu arengu meetmete jaoks mõeldud artiklite rakendamisel LEADER meetmes toetatavad.

Eelnimetatud väidetes tugineme varasemal toetusperioodil saadud kogemustele, kus sarnaselt regulatsiooni 1305/2013 artiklitele pidid LEADER tegevused mahtuma koodide järgi etteantud tegevuste alla ning kus koodide all soovitud tegevuse puudumise tõttu jäid mitmed LEADER projektitoetused, mis kohaliku arengu strateegia järgi olid põhjendatud, toetuseta. Regulatsiooni 1305/2013 artiklitele vastavad tegevused on veel enam tegevusi kitsendavad, kui olid seda eelmisel perioodil nõutud koodide all olevad tegevused. LEADER tegevusgruppide seas on isegi olukordi, kus vastavus artiklitele puudub tegevusgrupi terve meetme ulatuses. Seega võime väita, et regulatsiooni 1305/2013 artiklite range rakendamine seab piiranguid isegi LEADER tegevusgruppide strateegiate meetmete rakendamisele.

Tuginedes ka LEADER meetmelehele (Measure fiche LEADER local development Measure 19) (lisatud kirjale) ei ole regulatsiooni 1305/2013 artiklite range rakendamine LEADER meetmes kohustuslik. Lisaks on eelnimetatud meetmelehes pööratud tähelepanu just LEADER meetme

eripärare, soovitatud mitte rangelt siduda LEADER tegevusi standardsete tegevustega ja liikmesriike on kutsutud üles pakkuma kohalikele tegevusgruppidele laialdast tegevusulatust.

Peame vajalikuks tuua siinkohal välja lõigud dokumendist Leader (meede 19) Measure fiche, november 2014, kus meie poolt vabas tõlkes tõlgituna öeldakse järgmist:

- Pidades silmas LEADER projektide väikesemahulisust ning integreeritud iseloomu ning samuti LEADER-ile omast alt-üles otsustamist, samuti õppides LEADER-telje rakendamisega seotud probleemidest, on soovitatav mitte rangelt siduda LEADERi all olevaid tegevusi standardsete, programmis defineeritud meetmetega. Üksikud tegevused on abikõlblikud kui nad panustavad kohaliku arengu strateegia eesmärkide täitmisele ja on vastavuses LEADERile maaelu arengukavas ja partnerlusleppes pandud eesmärkide ja prioriteetidega. Järelikult peaks olema kohaliku arengu strateegia peamine kriteerium, mille alusel hinnata LEADER projekte ning sellele lisaks võivad tegevused ka mahtuda nende tegevuste tüüpide alla, mis on defineeritud maaelu arengukava „standardsetes“ meetmetes. (*Leader, meede 19, Measure fiche, november 2014, Lk 4, P 3.2*)
- Nagu kirjeldatud eelmises osas, p 3.2, kutsutakse liikmesriike üles pakkuma kohalikele tegevusgruppidele laialdast tegevusulatust ning vältima abikõlblike tegevuste liikide üles lugemist. (*Leader, meede 19, Measure fiche, november 2014, Lk 5, P 4*)
- CLLD strateegia alusel tegevuste rakendamine
Abikõlblikud kulud
Võimaldamaks maksimaalset paindlikkust erinevat liiki kohalike projektide elluviimiseks, võiks määrata ära, mis ei ole abikõlblik (sh mitteabikõlblikud kulud art 69 (3) 1303/2013 järgi), selle asemel et üritada defineerida ex-ante abikõlblikke kulusid, mida on tegelikult raske ette näha LEADERi kontekstis. (*Leader, meede 19, Measure fiche, november 2014, Lk 4, P 3.2*)

Lisaks märgime ära ka antud teemal peetud kirjavahetuse Euroopa Komisjoni ametniku Karolina Jasinska-Mühleck'iga (kirjavahetus on lisatud ka antud kirjale). Karolina Karolina Jasinska-Mühleck ütleb oma kirjas, mille vaba tõlge on järgmine:

„Ei ole vajadust siduda LEADER tegevuste abikõlblikkust täpselt 1305/2013 artiklitega 14-41, kuna siis oleks risk, et kõik projektitüübid, mis kohaliku arengu strateegia järgi oleks põhjendatud, ei ole standardsete maaelu arengu meetmete jaoks mõeldud artiklitega ette nähtud.

Seetõttu oleme soovitanud liikmesriikidel laiendada/avada LEADERi abikõlblikkust ning siduda need üldiste abikõlblikkuse kriteeriumitega, mis kehtivad kõikide meetmete kohta, nagu on näevad ette regulatsiooni 1303/2013 (art. 65-71) ja 1305/2013 (art. 45- 50).

Lisanduvalt, selleks et fokuseerida, võib korraldusasutus täiendavalt kitsendada tegevuste abikõlblikkust, kui see on põhjendatud.

Seega, tegevus saab olla LEADERi all abikõlblik, eeldusel et ta panustab kohaliku arengu strateegia eesmärkide täitmisesse, on vastavuses LEADERile maaelu arengukavas püstitatud eesmärkidega ning maaelu arendamise regulatsioonide eesmärkidega ning vastab nende regulatsioonide üldistele abikõlblikkuse tingimustele. Kui maaelu arengukava näeb ette LEADERile täiendavaid piiranguid, tuleb ka nendest kinni pidada.“

Arvestades eeltoodut leiame, et LEADER meetmes toetavate tegevuste range sidumine regulatsiooni 1305/2013 artiklitega kitsendab LEADER meetme tegevusi ning alt-üles põhimõttele vastavat otsustamisvabadust LEADER tegevusgruppides, mis omakorda piirab multi-fondide lähenemise edendamist ja laiendamist Eestis ning võimalust tugevdada ja propageerida Leader lähenemist.

Palume uuel LEADER programmiperioodil mitte siduda LEADER tegevusi rangelt regulatsiooni 1305/2013 artiklitega ja võimaldada LEADER tegevuste toetamisel lähtuda kohalike tegevusgruppide strateegiatest.

Kirjale on lisatud:

- 1) Leader, meede 19, Measure fiche, november 2014
- 2) Kiri Euroopa Komisjonist Karolina Jasinska-Mühleck'ilt

Oleme avatud täiendavale arutelule ja küsimustele!

Lugupidamisega

Piret Leskova
Eesti Leader Liit
Tegevjuht
/allkirjastatud digitaalselt/